

din cufăr, adică tainele cele dumnezeiești ascunse în dumnezeiasca Scriptură. Altfel însă, nu este cu putință — nimeni să nu se înșele! — să deschidem cufărul cunoștinței; nu este cu putință desfătarea de bunurile din el nici să ajungem la împărțășirea și vederea lor. Dar de ce fel și despre care bunuri vorbesc? De iubirea desăvârșită, cea către Dumnezeu și aproapele, de disprețuirea tuturor celor văzute, de omorârea trupului și mădularelor lui celor de pe pământ inclusiv a poftei celei rele, ca, așa cum mortul nu mai gândește sau simte deloc ceva, tot așa nici noi să nu mai gândim vreodată nici un gând al poftei celei rele sau al simțirii celei pătimăse, nici să mai resimțim tulburarea tiranică a răului, ci să ne aducem aminte numai de poruncile Mântuitorului Hristos, încă și de nemurire, nesticăciune, slava veșnică, viața veșnică, împărăția cerurilor. De toate acestea deci, și de cele negrăite și inexprimabile mai presus de acestea, se învrednicesc și se desfată din belșug cei ce ascultă poruncile lui Dumnezeu și le fac pe ele prin deschiderea cufărului de care am vorbit, adică prin descoperirea ochilor minții și vederea celor ascunse în dumnezeiască Scriptură.

Ceilalți însă, neavând experiența tuturor celor spuse, nu gustă din dulceața lor, din viața lor cea nemuritoare, ca unii ce se sprijină numai pe învățarea Scripturilor, [învățare] care la ieșirea sufletului îi va judeca și osândi ea însăși mai degrabă pe ei decât pe cei ce n-au auzit nicidecum Scripturile. *Duhul Sfânt deschide comoara tainelor.* Și pe drept cuvânt. Căci cele pecetluite și încuiate, cele nevăzute și necunoscute tuturor oamenilor, care sunt deschise numai de Duhul Sfânt și care, numai așa fiindu-ne descoperite ni se fac văzute și cunoscute, cum le vor putea ști sau cunoaște sau chiar și numai a le cugeta cumva oarecând cei ce zic că n-au cunoscut niciodată venirea Duhului Sfânt, strălucirea, luminarea și locuirea Lui în ei? Cum vor ajunge la înțelegerea (cuprinderea) unor asemenea taine cei ce n-au cunoscut nicidecum și niciodată întru ei revărsarea, înnoirea, schimbarea, rezidirea și renașterea lucrute de Acesta? Cei ce n-au fost botezați încă în Duhul Sfânt, cum pot și schimbarea petrecută în cei botezați întru El?

Mănăstirea Xenofont din Muntele Athos,
foto

Cei ce nu s-au născut de sus, cum vor vedea slava celor ce s-au născut, precum a zis Domnul, de acolo și s-au făcut copiii ai lui Dumnezeu? Cei ce nu au vrut să pătimească aceasta, ci le-au lăsat să scape prin nepurta-re lor de grijă — fiindcă au primit puterea de a se face astfel — cu ce fel de cunoștință vor putea, spune-mi, să înțeleagă sau vor fi în stare să-și închipuie cătuși de puțin cu mintea, cum s-au făcut aceia?

De altfel, așa cum cei ce nu cunosc lite-rele nu pot citi cărțile deopotrivă cu cei care le cunosc, tot așa nici cei ce n-au vrut să străbată prin făptuire poruncile lui Dumnezeu nu vor fi în stare să se învrednicească vreodată de descoperirea Duhului Sfânt deopotrivă cu cei ce au privegheat în ele și le-au plinit pe ele și pentru ele și-au vărsat sângele lor. Căci așa cum omul care ia o carte pecetluită și încuiată nu poate vedea sau înțelege cum sunt cele scrise în ea, câtă vreme cartea este pecetluită, chiar dacă ar fi învățat toată înțelepciunea lumii, tot așa nici cel ce are, precum spuneam, în gura lui toate dumnezeieștile Scripturi, nu va putea cândva să cunoască și să vadă slava și puterea tainică și dumnezeiască ascunsă în ele, dacă nu a străbătut toate poruncile lui Dumnezeu și nu a primit împreună cu ele pe Mângâietorul Care-i deschide cuvintele ca pe o carte și-i arată tainic slava din ele și Care-i descoperă împreună cu viața de veci, pe care o face să țâșnească, și bunurile lui Dumnezeu, cele ascunse în ele și care sunt acoperite și cu totul nearătate tuturor celor ce le disprețuiesc și nu poartă de grijă de ele.

(Sfântul Simeon Noul Teolog, Cateheze)